

ÁLLAMI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ÉS TISZTIORVOSI SZOLGÁLAT
Országos Tisztifőorvosi Hivatal

**Országos Mentőszolgálat
Budapest**

Markó u. 22.
1055

és valamennyi területi mentőszervezet részére
Székhelyén

Iktatószám: IF- 4424-7/2014.

Előadó: Lábik Diána/Dr. Ladányi Márta

Közvetlen telefon: 96/513-728

Hivatkozási szám:

Ügyintézőjük:

Melléklet:

(Válaszában kérjük iktatószámunkra hivatkozni!)

Tárgy: tájékoztatás adatvédelmi és adatkezelési
szabályokról

Valamennyi fekvőbeteg ellátást végző egészségügyi intézmény fő/igazgató főorvosa részére
e-mailen

Tisztelt Főigazgató/Főigazgató Főorvos Úr/Asszony!

Hivatalomhoz bejelentést érkezett TÁRSASÁG A SZABADSÁGJOGOKÉRT (TASZ) civil szervezettől, miszerint 2014. év elején drogfogyasztás miatt kórházba került fiatalokor ellátása során a rendőrség értesítésére került sor. Az illetékes Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya a 16 éves fiatalember ellen kábítószer birtoklása vétsége elkövetésének gyanúja miatt büntetőeljárást indított.

A TASZ álláspontja szerint a beteg kábítószer-fogyasztását észlelő egészségügyi dolgozónak nincs feljelentési kötelessége, sőt, feljelentési jogosultsága is korlátozott, hiszen az egészségügyi ellátásában részt vevő személy ellátása során tudomására jutott egészségügyi és személyes adatait bizalmasan kell kezelnie. Erre való tekintettel a TASZ hivatalomtól vizsgálat lefolytatását kérte, mely során az esetet közérdekű bejelentésként kezelve hatóságom megvizsgálta az érintett kórház adatvédelmi szabályzatát és adatkezelési gyakorlatát, és felhívta a figyelmet annak pontos betartására.

A TASZ időközben jelezte hivatalom felé, hogy az Országos Kriminológiai Intézet kutatást folytat „Az elterelés hatásvizsgálat a kábítószerrel összefüggő bűncselekményes esetén” címmel, mely kutatás adatgyűjtési fázisában számtalan olyan esettel találkozott, ahol a rendőrségnél kábítószer fogyasztás miatt indult eljárásokban a bejelentés az egészségügyi ellátórendszerből érkezett. Ez sok esetben ellentmondásban áll az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 25.§- al és a 138. § - al, miszerint : *a betegnek joga van az orvosi titoktartáshoz, az egészségügyi dolgozókat pedig titoktartási kötelezettség terheli, mely vonatkozik minden a beteg állapotával kapcsolatos, valamint az ellátás során tudomására jutott adatra, időbeli korlátozás nélkül.*

Nyilvánvaló, hogy fenti esetekben az orvost, egészségügyi dolgozót a jó szándék és a segíteni akarás vezérelte, ám fontos tudni, hogy kábítószerrel való visszaélés esetének bejelentése kapcsán a rendőrség köteles eljárást indítani, s a betegből pillanatok alatt gyanúsított lesz.

A TASZ ezért arra kérte hivatalomat, hogy a mentőszolgálatok és a kórházak részére a kábítószer fogyasztó páciensek ellátásával kapcsolatos adatvédelmi követelmények alkalmazásáról országosan egységes eljárásrend kerüljön kidolgozásra.

Győri telephely

Cím: 9024 Győr, Jósika u. 16.

Telefon: +36 96 513 728 – Fax: +36 96 418 068 – E-mail: igazgatas.gyms@oth.antsz.hu

Fentiekre való tekintettel az egészségügyi ellátás során alkalmazandó adatvédelmi és adatkezelési szabályokról az alábbi tájékoztatást adom:

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 25. § (1) bekezdése szerint a beteg jogosult arra, hogy az egészségügyi ellátásában részt vevő személyek az ellátása során tudomásukra jutott egészségügyi és személyes adatait (a továbbiakban: orvosi titok) csak az arra jogosulttal közöljék, és azokat bizalmasan kezeljék.

A (2) bekezdés alapján a betegnek joga van arról nyilatkozni, hogy betegségéről, annak várható kimeneteléről kiknek adható felvilágosítás, illetve kiket zár ki egészségügyi adatainak részleges vagy teljes megismeréséből.

A (3) bekezdés szól arról, hogy az **érintett beteg egészségügyi adatait annak hozzájárulása hiányában is közölni kell**, amennyiben ezt

a) **törvény elrendeli**,

b) mások életének, testi épségének és egészségének védelme szükségessé teszi.

A 138. § (1) bekezdése szerint az egészségügyi dolgozót, valamint az egészségügyi szolgáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló más személyt minden, a beteg egészségi állapotával kapcsolatos, valamint az egészségügyi szolgáltatás nyújtása során tudomására jutott adat és egyéb tény vonatkozásában, **időbeli korlátozás nélkül titoktartási kötelezettség terhel**, függetlenül attól, hogy az adatokat közvetlenül a betegtől, vizsgálata vagy gyógykezelése során, illetve közvetetten az egészségügyi dokumentációból vagy bármely más módon ismerte meg.

(2) A **titoktartási kötelezettség nem vonatkozik arra esetre, ha ez alól a beteg felmentést adott vagy jogszabály az adat szolgáltatásának kötelezettségét írja elő.**

Az Eütv. tehát már utal arra, hogy az egészségügyi ellátás során az orvosi titoktartás alól kizárólag akkor mentesül az ellátó személyzet, ha abba a beteg beleegyezik, vagy jogszabály előírja. Ezen rendelkezésekkel összhangban a kérdést tovább részletezi az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény (Eüak.), melynek 7. § (1) és (2) bekezdése szerint gyógykezelés céljából történő adatkezelés esetén az adatkezelő **az orvosi titkot köteles megtartani**. A titoktartás alól az adatkezelő két esetben mentesül:

1. ha az egészségügyi és személyazonosító adat továbbítására **az érintett, illetve törvényes képviselője írásban hozzájárult**, vagy
2. ha ez a **törvény előírása szerint kötelező**.

A 2. pontra utalva az Eüak. 24.§ -a részletezi, hogy mely esetekben kötelező **törvény szerint** az adattovábbítás, illetve más hivatalok értesítése. A **rendőrséget a kezelőorvosnak értesítenie kell, amennyiben az ellátott 8 napon túl gyógyuló sérülést szenvedett és a sérülés feltehetően bűncselekmény következménye**. Kiskorú bántalmazása, vagy elhanyagolása, illetve ezekre utaló körülmények észlelése esetén a gyanúhatóság értesítendő.

Fentiek alapján kábítószer fogyasztás, vagy annak gyanúja esetén a rendőrség felé nincs automatikus jelentési kötelezettsége az ellátó személyzetnek, amennyiben a kábítószerrel való visszaélés, vagy annak gyanúja mellett nem teljesül együttesen az a két feltétel, hogy az ellátott **8 napon túl gyógyuló sérülést szenvedett és a sérülés feltehetően bűncselekmény következménye**. Természetes amennyiben az ellátott, - vagy kiskorú esetén a törvényes képviselő - ahhoz írásban hozzájárul, a bejelentés megtehető.

Tehát ha nem teljesül együttesen az Eüak. 24.§ (1) bekezdése szerinti feltétel, (*8 napon túl gyógyuló sérülést szenvedett és a sérülés feltehetően bűncselekmény következménye*), nem lehet eltekinteni az érintett, vagy a törvényes képviselő írásbeli beleegyezésétől.

(Természetesen nem csak a kábítószerrel való visszaélés, hanem bármilyen ellátás során amennyiben kiskorú bántalmazását, vagy elhanyagolását, illetve ezekre utaló körülményeket észlelnék, a gyámhatóság szintén értesítendő.)

A fentiekben ismertetett panaszolt esetben egyébként a kórház, illetve annak dolgozója kizárólag a tekintetben sértette meg a gyógykezelés céljából történő adatkezelésre vonatkozó szabályokat, hogy nem ragaszkodtak a törvényes képviselő írásban történő beleegyezésére. Tekintettel azonban arra, hogy a rendőrség értesítése a törvényes képviselő kifejezett kérésére valósult meg, az érintett kiskorút jelentős jogsérelem nem érte.

Előfordulhat azonban, hogy hasonló esetekben az ellátásra szoruló - egy jóhiszemű, ám az adatvédelmi szabályok pontos előírásait nem ismerő egészségügyi dolgozó rendőrség felé történő bejelentése kapcsán – büntető eljárás részese lesz.

Ilyen feltételek mellett joggal merül fel a kérdés egy fiatalban, hogy ha önmaga, vagy társa kábítószer fogyasztás miatt rosszul lesz, merjen-e mentőt hívni, vagy orvosi segítséget kérni, ha attól kell tartaniai, hogy feljelentés miatt a rendőrség látóterébe kerül.

Szeretném hangsúlyozni, hogy hivatalom ezzel nem a kábítószerrel való visszaélést kívánja támogatni. De nem szabad elfejteni, hogy az egészségügyi szolgáltató felé a betegek, ellátásra szorulóknak kiszolgáltatott helyzetükben bizalommal fordulnak, ezt a bizalmat fenntartani hivatott többek között az egészségügyi törvény és az adatvédelmi törvény (Eütv. és Eüak.) orvosi titoktartásra vonatkozó rendelkezései. **Az egészségügyi szolgáltatóknak a beteg ellátása során tudomásukra jutott személyes és egészségügyi adatok kezelése során fentiekben részletezettek alapján e két törvény rendelkezései szerint kell eljárni, az orvosi titoktartás alól csak az azokban meghatározott esetekben mentesülnek.** Ezt látszik alátámasztani az adatvédelmi biztos 1998. február 27-én kelt ajánlása is, mely szerint az orvosi titoktartás törvényellenes megsértése esetén sérül az orvos/egészségügyi dolgozó és a beteg közötti bizalmi viszony, ami elriaszthatja az ellátásra szorulókat attól, hogy segítséget kérjenek, így életük, állapotuk nagyobb veszélynek lenne kitéve.

Fentihez hasonló esetek a jövőben való elkerülése, valamint az adatvédelemre vonatkozó szabályok pontos betartása érdekében kérem, hogy jelen levelemben foglaltak megismerését minden – betegellátásban részt vevő - dolgozója, munkatársa számára biztosítani szíveskedjen. Kérem továbbá, hogy adatvédelmi szabályzatukat a fentiek ismeretében felülvizsgálni, szükség esetén korrigálni szíveskedjen.

Együttműködést köszönöm.

Budapest, 2014. július 7.

Üdvözlettel:

Judit Paller

Dr. Paller Judit

mb. országos tisztifőorvos

Kapják:

1. OMSZ 1055 Budapest, Markó u. 22. (TV) *e-mailen:* info@mentok.hu
és általa: területi mentőszervezetek
2. valamennyi fekvőbeteg ellátást végző egészségügyi intézmény: *e-mailen*
3. TÁRSASÁG A SZABADSÁGJOGOKÉRT 1136 Budapest, Tátra u. 15/b. (TV)
4. irattár